

derimod ingen virkelig Ret, beroer Sagen paa, hvorledes han har forstaaet Den, der har talt med ham, og hvorledes Denne igjen har forstaaet ham, saa kunne vi ikke tage Sagen anderledes end som en Tillemplingsfag, og saa maae vi holde os til Regeringens Forslag, ligesom vi hidtil under andre lignende Omstændigheder have gjort. Det er meget vanskeligt for Thinget at lade sig lede til at være mere generøs i Finantsfager, end Ministeriet har anseet det for sin Pligt at være; vi komme derved ind paa Følelsens Gebeet. Jeg har, som sagt, ikke hørt et eneste Ord, der kunde bringe den Formening, at den Vedkommende havde nogen Ret. Hvorledes er Sagen i sin virkelige Sammenhæng? Jeg gjentager endnu engang, at jeg ikke vil sætte mig imod Loven, men vi skulle see simpelt og klart i den Sag. Man har villet indrette en Realskole for at bekæmpe Latiniteten, og man har troet i den her omtalte Mand at finde Midlet dertil; det være nu, at Feilen har ligget hos ham eller ikke, det er imidlertid ikke lykkes ham at bekæmpe Latiniteten, — han ligger som et Offer paa sine Gjerninger. Der foreligger Intet, som viser, at han af en puur Antilatinitet, af puur Kjærlighed for det danske Fædreland, har kæmpet imod det latinske Herredømme; det see vi ikke Noget om, og det er ganske vist, at er det denne antilatiniske Patriotisme, som har ledet ham, saa har han ikke været heldig i sine Bestræbelser. Aarhus Skole har iverdmod været til Skade for dem, som have arbejdet paa at faae en Reallundervisning fremmet i Landet, thi man har taget den frem og sagt: Hvad have vi ikke gjort for den, hvilken Mand have vi ikke sat i Spidsen for den, og see, hvorledes den alligevel synker i Gruus; det er blevet sagt mange Gange, jeg tør næsten sige her i denne Sal, men idetmindste i Udvalg, som have behandlet Sager om Skolevæsenet her i Landet. Jeg siger paa ingen Maade dette som en Vebreidelse mod Manden, thi jeg veed meget godt, at han blev stillet frem som et Slags enfant perdu, og de Fleste af dem blive sprængte i Luften — den latinske Mine laa under ham. Men der er heller ikke Noget, som beviser, at han har gjort nogen sær alvorlig, kraftig og dygtig Anstrengelse for at

hævde den Blads, han havde. At Skolen hørte op i 1853 var ganske naturligt — lad os sige det ligefrem: den døde af Lungesygge, den kunde ikke aande mere. Jeg synes saaledes, at vi rolig kunne votere, hvad Ministeren har foreslaaet, men at vi ikke uden Ministerens ganske overordentlige Tilskyndelse kunne gaae videre.

Minestad: Jeg skal aldeles slutte mig til den sidste ærede Taler, idet jeg troer, det er rigtigt, at Thinget voterer Udfastet, som det er forelagt, og altsaa for sit Vedkommende giver Rector Nielsen den forøgede Pension. Der er blot en Bemærkning i det Foredrag, som holdtes af den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 1ste Valgkreds (Schönberg), som jeg paa Historiens Vegne troer at maatte imødegaae, da jeg mener, at den ikke er rigtig. Der blev sagt, at Professor Nielsen gik ud fra Skolen, da den var i en glimrende Forsatning, hvilket man ogsaa kunde see deraf, at den senere var bleven saa stor som ingen anden Skole i hele Landet, men det forholder sig ikke ganske saaledes. Før den nuværende Bestyrer af Skolen kom der, har der aldrig, om jeg husker ret, været mere end lidt over 150 Elever, og at Discipelantallet senere er vokset op til et saa stort, som ingen anden Skole i Danmark, Norge, Sverrig eller Tydskland nogenstunde har havt, skyldes ikke den hæderlige Mand, om hvem der her er Tale, og heller ikke Professor Borgen, men en tredie Mand.

Winther: Jeg skal kun bemærke, at jeg ikke hører til dem, der ville tjene denne Mand, men til dem, der troede, at der var et Løfte tilstede, eftersom det staaer i Motiverne, og det skulde gjøre mig ondt, hvis jeg var bleven skuffet i saa Henseende. Jeg kan meget godt troe, at et saadant Løfte har været tilstede, selv om det ikke foreligger skriftligt, og saalænge Ministeriet lader det, der staaer i Motiverne om et saadant Løstes Tilstedeværelse, staae ved Magt, gjøre vi vist rigtigst i at indfrie dette Løfte. Da Ministeren nu imidlertid, formodentlig efter en Samtale med Vedkommende, er kommen til et Resultat som det foreliggende, saa kunne vi sikkert ogsaa uden Fare blive staaende derved; vi ere dog ikke istand til at undersøge Sagen